

NAŠE HLASY

EVENING
OF CZECHOSLOVAK
MUSIC

HELEN HAJNIK, Mezzo-Soprano, has consented to appear on the programme "Evening of Czechoslovak Music" presented by the Czechoslovak National Association, on May 9, 1964 to be held in the Edward Johnson Building of the University of Toronto, in honour of their 25th Anniversary in Canada.

She will favour the audience with selections from "Strains from Moravia" arranged by Antonin Dvorak, OP 32, and a group of Slovak Folk Songs arranged by Mikulas Schneider-Trnavsky.

Miss Hajnik was born in Vranov, Czechoslovakia. She came to Canada with her parents in 1935 and settled in Saskatchewan, where she began her vocal training at the Regina Conservatory. They moved to Peterborough in 1948, where she received her A.R.C.T. Diploma and subsequently to Toronto where she attended the Royal Conservatory of Music and the Opera School.

Miss Hajnik has appeared in a number of C.B.C. Recitals and on Television in the Opera Productions "Peter Grimes", "Eugene Onegin" and "Othello".

In 1960 she made a tour of Saskatchewan as guest artist with the Regina Male Voice Choir. She also toured this province for the Ontario Department of Education and sang for Czechoslovak Communities in Toronto, Hamilton and Batawa.

CHARLES DOBIAS and **TONY GINTER**, violinists, will also be outstanding in their performance that evening.

The Toronto Branch of this Association will play host to delegates from all other Branches across Canada, who will be gathered for the XVI. CONGRESS held on the same day.

Our readers and their friends are cordially invited to attend this memorable occasion for the enjoyment of good music.

ZRCADLO SVĚTA

Československo prý usiluje o dohodu s Vatikánem, podle níž by tento převzal řízení církve v Československu, ale kněží by se zase na druhé straně zavázali poslušnosti státu.

V Moskvě má v současné době nejvíce návštěvníků protistalinistický film "Ticho", jehož hlavní atrakcí je dramatická scéna líčící noční zatčení tajnou policií MVD.

Z francouzského poutního místa Lourdes bylo loňského roku odesláno během jednoho poutního měsíce 7,335,000 pohlednic, což je světový rekord.

24 velkých světových firem provedlo anketu po celém africkém kontinentě o tom, co by si jeho obyvatelé přáli nejdříve koupit. Čtyři nejvíce požadované předměty následují v tomto pořadí: náramkové hodinky, radia, kola a voňavá mydla.

Hra "Divoženka se vrací" se dává v divadle Ústřední knihovny, 20 St. George St., od čtvrtka 23. 4. až do neděle 26. 4. V hlavní roli je krajanka Milada Trěšňáková. Večerní představení začínají v 8 hod. večer, sobotní a nedělní matiné od 2 hod. odp.

Member of:
DIRECTED BY EDITORIAL BOARD
Published weekly by "Our Voices" Publishing Co., 1255 Queen St. W., Toronto. LE. 6-2135. — Printed by Litera Printing Co., Toronto. — Subscription: Canada \$ 4.00, all other Countries: \$ 5.00

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY

NEZAVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

Saturday, April 25th, 1964.

Ottawa, and for payment of postage in cash. Authorized as second class mail by the Post Office Department.

No. 16 (363) Vol. X.

FRANTIŠEK TRĚŠŇÁK:

CHRUŠČEV ŽIJE

Zpráva západoněmecké kanceláře že Chruščev náhle zemřel, se proměnila v opožděný aprilový žert a svět si oddechl, protože jej zbavila zbytečných dohadů, co přijde po něm. Návrat k stalinismu? nový chaos? občanská válka? vláda maršálů toužících po třetí světové válce? Zatím nejméně pravděpodobnou by asi byla naděje na větší svobodu pro těžce zkoušené sovětské obyvatelstvo, a proto zpráva, že Chruščev není mrtev, se přijímá celkem s uspokojením; nesnázi je ve světě i tak nadbytek. Co bylo skutečným podkladem německé zprávy, zůstane prozatím záhadou.

Nemusíme-li však psát Chruščevův nekrolog, můžeme se alespoň zastavit k ocenění jeho dosavadního politického života. I Chruščev se může z něho poučit.

Od Stalinovy smrti v roce 1953 se Chruščev osvědčil jako nesporný státník, a to nejen tím, že dokázal zvítězit nad všemi ostatními soupeřícími frakcemi a zajistit si v sovětské džungli rozhodující vládnoucí postavení, nýbrž ještě více tím, že přes svou spoluúčast na Stalinově krvavém režimu projevil odhodlání obrátit Sovětský svaz na lepší cesty a vzbudil jak u sovětského lidu tak také na Západě naději, že hrůzám stalinismu bude učiněn provždy konec.

Zůstane nesmrtelnou zásluhou Chruščevovou, že v únoru 1956, na dvacátém sjezdu všesvazové sovětské komunistické strany, odhalil Stalina jako největšího zločince všech dob, který posílal na smrt ne jednotlivce, ale tisíce a miliony lidí a vyhlazoval celé národy. Závěry, které však z tohoto svého odhalení sovětský premier učinil se, že, vyznačují krajní polovičatostí.

Především sama Chruščevova řeč na dvacátém sjezdu byla dlouhou dobu držena v tajnosti a sovětská veřejnost byla s ní seznamována jen po malých dávkách, ještě déle trvalo, než s ní byla seznámena veřejnost mezinárodní.

Je tím pochopitelnější, že kroky k odstranění stalinismu a k nápravě škod způsobených stalinismem byly a jsou ještě těžší.

Chruščev především přiznal existenci sovětských koncentračních táborů, kam Stalin posílal mimo jiné celé armády sovětských vojáků přímo z fronty. Byly však tyto tábory dodnes rozpuštěny? Byli vězňové těchto táborů propuštěni na svobodu? Nikdo neví. Svět se nikdy nedověděl, kolik milionů lidí bylo do těchto táborů posláno, kolik jich tam zemřelo nebo bylo umučeno, kolik jich stalinistický režim přežilo a kolik jich dosud v těchto táborech trpí. Je snadné vyloučit Molotovova, Malenkovova a Kaganoviče z komunistické strany, ale to je to nejmenší, co lze v boji proti stalinismu učinit. Hlavním zůstává napravit zla, které stalinisté spáchali. Jak se o to postaral Chruščev, pokud jde o koncentrační tábory? Na odpověď dosud čekáme.

Každý, kdo je jen trochu obeznámen se sovětskými poměry, ví, že do dnešní bídy uvrhla Sovětský svaz Stalinova kolektivizace rolnických hospodářství. Když sáhl Stalin v roce 1929 k této kolektivizaci, rolníci uposlechli, protože jim nic jiného nezbyvalo. Kdo neuposlechl, byl popraven. Rolníci tedy šli do kolchozů, avšak s prázdnými rukama. Dobytek s sebou nevzali, ten pobili. Samy sovětské statistiky ukazují, že v roce 1929 klesl počet sovětských koní, hovězího dobytka a ovcí na polovinu, a že se od té doby nikdy nevzpamatoval. Dokázal však Chruščev učinit jediný správný závěr z tohoto faktu a rozpustil po svém odhalení Stalinových zločinů kolektivní hospodářství? Ne. Rolníci v nich posud mluví k sovětské vládě po svém a sovětská vláda je nucena kupovat v zahraničí takřka celou úrodu obilí, ale kolektivní hospodářství zůstávají.

Stejně tak každý ví, že sovětskému lidu byly vnuceny nadlidské oběti nesmyslným rozvojem těžkého průmyslu. Na Stalinův rozkaz se stavěly mamutí železárny, ocelárny, elektrárny, chemické giganty, ale nikdo se neptal, vyrábějí-li se také látky na oděvy, boty, nádobí do kuchyně, nábytek atd. Chruščev denuncoval Stalina a sliboval obyvatelstvu lidskou životní úroveň. Dal však skutečně postavit hromadný lehký průmysl? Je dnes v Sovětech více látek, víc párů bot, víc nádobí, víc nábytku, než bylo za Stalina? Ze všeho, co víme o Sovětech a sovětských satelitních zemích, plyne jediná odpověď: není.

Slovy se Chruščev dosud hlásí k marxismu a leninismu. Když však v roce 1921 umřela děla na sovětském území, Lenin okamžitě učinil to, co by měl Chruščev učinit také dnes: Lenin dal do chodu lehký průmysl a posílal jeho výrobky na vesnici. Sedláci začali dostávat za své obilí ne papírové ruble, ale zboží, do roka bylo ve městech dostatek potravin a sedláci měli, co potřebovali. Nechce-li Chruščev napodobovat Lenina, může napodobovat Ameriku a Západní Evropu, které dělají totéž: výrobky lehkého průmyslu jsou měnou, za kterou jsou rolníci a dělníci jediné ochotni prodávat své zboží: práci a potraviny.

Nadto je dnes Západ ochoten poskytnout Sovětům to, oč Lenin marně usiloval: koncese. Lenin zval západní továrníky do Ruska, aby tam na smluvním podkladě, který jim měl zaručit normální zisk, postavili továrny a naučili sovětské obyvatelstvo západní technice. Za Lenina nevešly koncese nikdy v život. Dnes by se patrně uskutečnily okamžitě, kdyby Chruščev projevil o ně zájem a měl skutečný úmysl odstranit sovětskou bídu a zvýšit sovětskou životní úroveň na úroveň hodnou lidí.

Chruščev se obrátil proti Stalinovi po jeho smrti. Proti Sta-

(Pokračování na str. 2)

"Sudetendeutsche Landsmannschaft"

Koncem března nás překvapila tato zajímavá zpráva: "Süddeutsche Zeitung" oznámil, že se dr. Otto Habsburgovi dostalo pocty, která charakterisuje jeho postoj politický a problematiku celé jeho činnosti. Koncem týdne totiž navštívila dr. Habsburga v jeho residenci blízko Mnichova delegace "Sudetendeutsche Landsmannschaft" a předala mu "čestný dopis" — vyznamenání, které tato organizace poskytuje jen svým dobrým příznivcům. Delegaci tvořilo 15 funkcionářů "Sudetendeutsche Landsmannschaft" za vedení svého předsedy, pana Wenzla Jaksche a ministra Seeböhma. Každému Čechoslovákovi jistě tato zpráva říká dostatečně všechno. A vlastně ani tato událost nepřekvapila — od všemožných "Sudetendeutsche" — organizací jsme již zvyklí všechno. Stejně tak od jejich vedoucích, ať se jmenují Jaksch, Seeböhm, nebo jakkoliv.

Na zasedání "Sudetendeutsche Landsmannschaft", které se konalo koncem týdne v Mnichově bylo živě diskutováno o Mnichovské dohodě z roku 1938. Bylo přijato usnesení, ve kterém se

praví, že celoněmecké vedení sudetských Němců vidí v Mnichovské dohodě o odtržení "sudetského" území od Československa a jeho přivtělení k "Německé Říši" uskutečnění sudetského práva na sebeurčení. Zůstává nyní vyhrazeno — podle názorů pánů, kteří v Mnichově toto usnesení přijali — budoucí celoněmecké vládě, aby z této skutečnosti vyvodila důsledky. Od této budoucí celoněmecké vlády musí prý být také sudetskými Němci očekáváno, že bude zastupovat před celým světem jejich právo na sebeurčení.

Ani k druhé události není třeba komentáře. Už dávno nemáme co dělat s nějakými jen "Landsmannschafty" v tomto slova smyslu. Organizace sudetských Němců považují dobu za dosti zralou, aby mluvily otevřeně. A otevřeně nikoliv jen o svých "nárocích na domovinu". Přiznání se k Mnichovu, je přiznáním k Hitlerovi a k fašismu! Již dlouho bylo každému jasné, že tam vede a musí vést podařená sudetská cesta. Tak jasně se však páni dosud k dědictví Adolfa Hitlera neměli odvahu přiznat.

STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPA V POPŘEDÍ ZÁJMU

Vývoj ve střední a východní Evropě a jeho další možnosti stále víc prostupují do politického myšlení americké vlády.

Jen v posledních týdnech a dnech se zabývali otázkami satelitní Evropy a americké politiky ministři zahraničí a obchodu Rusk a Hodges; Averel Harrison jako jeden z nejvyšších a nejvlivnějších představitelů ministerstva zahraničí vyložil americký postoj ke střední a východní Evropě členům kongresu; střední a východní Evropa byla jedním z důležitých bodů v posledních projevech velvyslance Stevensona i v projevu senátora Fulbrighta a zrcadlila se i v dalším rozboru senátora Sporkmana; a naposled president Johnson upozornil ve formálním projevu, že Spojené státy stejně jako jejich západní spojenci musí přizpůsobit svou zahraniční politiku novým podmínkám střední a východní Evropy, kdysi stažené uniformitou plného sovětského vlivu, dnes vnitřně volnější a přístupnější požadavkům různých národních zájmů i obecným potřebám svobodnějšího společenského a lidského rozvoje.

President Johnson nerozebíral situaci v satelitní Evropě. Nebylo toho třeba. Jeho projev byl určen Americe a jejím atlantickým spojencům, světu, který už

delší dobu přizpůsobuje svou zahraniční politiku novým evropským skutečnostem. Johnson mluvil o patnáctém výročí Severoatlantického obranného společenství, a jeho projev ve skutečnosti dával atlantické politice a organizaci další dimenzi: Vznikla jako společenství především obranné, jako odpověď, zdůraznil Johnson, na Stalinovu železnou oponu a na ztrátu svobody v Československu. Tento obranný úkol splnila a bude i nadále plnit, protože nebezpečí komunistické agrese sice pokleslo, ale nezmizelo. Současně atlantické obranné společenství splnilo druhý úkol: pod jeho záštitou se mohl naplno rozjet hospodářský a politický dynamismus západní Evropy. I tento úkol zůstává, ale přibyl třetí: členské země atlantického obranného společenství nemají jen udržovat svůj obranný systém v pohotovosti a při síle a pod jeho záštitou dbát na svůj vlastní národní růst, úkolem už není pouze chránit západoevropský status quo. Musí být připraveni vyrovnat se s každou pozitivní změnou ve střední a východní Evropě a přijmout každou možnost, kterou by satelitní Evropa nabízela a sama potřebovala a která by urychlila a upevnila východoevropský vývoj k širší národní samostatnosti.

MOSKVA PÁLÍ DOKUMENTY

František Turek

Očistný proces, kterým se Brazílie zbavuje komunistů a komunistických následovníků, doprovází Moskva dvojí kouřovou clonou. Jedna vychází z komínů sovětského velvyslanectví v Rio de Janeiro, kde si páli takové spousty dokumentů, až si sousedé stěžují na záplavu kouře. Kdykoli moskevští diplomati páli papír, znamená to porážku jejich politiky. Pálili a vykuřovali v Leopoldville za konžské krize — dokonce dvakrát, nyní páli a vykuřují v brazilském Rio. Sovětské diplomatické misse v nejistých oblastech budou patrně musit být vybaveny lepšími spalovnami, aby sovětský ústup nebyl tak okatý. Druhou kouřovou clonou je propagační tažení moskevského rozhlasu, vedené proti brazilským generálům a guvernéřům, kteří svrhli Goularta. Mos-

kva hovoří o provokaci a puči, ale není vyloučeno, ba je dokonce pravděpodobné, že v tomto případě se navenek Moskva tváří kysele k vývoji, z něhož má trochu radost. Neboť čínsko-sovětský rozkol se projevoval i ve vzdálené Brazílii a mnoho známek nasvědčuje, že Peking se v Rio prosazoval mnohem úspěšněji než Moskva. Ne, že se Kreml nesnažil. Mezi Goulartovými poradci byl také komunistův Luíz Carlos Piestes, který se vrátil do Brazílie před dvěma měsíci po delším pobytu v Moskvě. Jaké přivezl instrukce, není známo. Rozhodně však nebyly nejradiálnější a Goulart se jeho radami neřídil. Přikláněl se k nejradiálnější levici, vedené Pekingem. Ostatně mezi několika tisíci zatčenými komunisty je

(Pokračování na str. 4)

linovi však bojovaly za jeho života statisíce sovětských i nesovětských lidí ve skupinách, které byly pranýřovány jako spojenci "imperialistů". Ve skutečnosti to byly skupiny, které měly při nejmenším týž zájem na socialismu, jako kdokoli z těch kdo je tehdy vylučovali z komunistické strany a posílali na Sibiř a nasmrť. Rehabilitoval Chruščev kohokoli z těch, kdo bojoval proti Stalinovi ne až po jeho smrti, ale už za jeho života? Ne všichni jsou mrtvi, někteří — není jich mnoho — dosud žijí. Chruščev by v nich našel nejspolehlivější oporu v boji proti stalinismu, který na rozdíl od svých obětí není dosud zcela mrtve.

Jednou z největších Chruščevových slabin jsou jeho řeči o míru. Válka, to jest válka se Spojenými státy, je nemožná, říká, a má pravdu. Vyhledala by patrně obě strany. Kdykoli se však ocitnou Spojené státy na mezinárodním poli v nesnázi, neopomine dát najevo, že sympatizuje s každým, kdo je proti Washingtonu. Jeho ústupek na Kubě se nápadně podobal jeho ochotě ke smíru s Polskem — bylo to také koncem října — v roce 1956, kdy napřed se sovětská vojska stahovala k polským hranicím, aby okupovala odbojně Gomulkovy Poláky, kdž však mu (tehdy ho ještě doprovázela do Varšavy Molotov a Kaganovič) Gomulka vysvětlil, že tentokrát se bude střílet, Chruščev kapituloval. Učinil by lépe, kdyby svou lásku k míru projevoval i bez podobných vysvětlení a dušoval se mírumilovností i bez postranního pohledu na Čínu.

Chruščev tedy ještě může učinit velmi mnoho, aby přesvědčil svět, že skoncoval se stalinismem nadobro. Malá příhoda s německou tiskovou kanceláří by mu mohla připomenout, že i bez opožděných aprilových žertů tu nebude věčně. Jednoho dne zemře stejně jako my všichni. Pak tu bude doopravdy otázka, kdo po něm. Přivedl Sověty na takový stupeň, aby mohl odpovědět s klidným svědomím, že jeho nástupce bude pokračovat v jejich liberalisaci? Zatím se opírá o svou osobní frakci vybudovanou na podzemním spikleneckví. Nevytvořil však atmosféru, v níž by vyrůstali státníci na podkladě svých schopností. Takovou atmosféru může vytvořit jen svoboda tisku a svoboda diskuse. Čas kvapí. Chruščev má ještě kdy zbavit tisk stalinských okovů a dovolit všem říci svá osobní mínění nejen na poli literárním, ale dnes především na poli politickém. Umožní-li výměnu politických názorů, bude moci jednou zavřít oči s klidným svědomím, že jeho nástupce bude rovněž usilovat o lepší sovětský zítřek. Věříme alespon, že ten má Chruščev na mysli.

Z ČESKOSLOVENSKA

Hospoda U Kalicha bude obnovena. — Dovídáme se to ze zprávy Literárních novin, které uvádějí, že hospoda, z níž Hašek udebala nejroslulejší lokál světa, bude urychleně adaptována nákladem dvou a půl miliónu korun. Personál bude nosit dobové oblečení, mezi hosty budou dokonce nenápadně popíjet rakouské oficiéry a šenkýř zde má čepovat dvánáctku v čepičce a la Palivec: vše v zájmu cizineckého ruchu.

Minula už doba, kdy spisovatelská obec měla jen úzkostlivě čekat, jaká situace, jaké poměry, jaké milostivé léto anebo jaký holomráz spadnou shůry. Spisovatelé tu jsou, aby dané poměry, stranickou kulturní politiku spoluvytvářeli. I když to není vždycky snadné. A i když se občas musí o tento svůj podíl odpovědnosti i důrazně přihlásit, řekl nový šéfredaktor Literárních novin Jiří Šotola na zasedání Svazu čs. spisovatelů. "Myslím, že bychom vzali věci za špatný konec, kdybychom teď začali s nějakým izolovaně pochopeným odstraněním nebo dokonce i kampaňovitým pranýřováním výtěžných chyb a nedostatků. V minulých letech se takto nejednou začínala taková polepšovácí či dezinfekční kampaň..."

TI KTERÍ ODEŠLI

Revisionista Pavel Kohout:

"Byli tu ovšem i jiní s představou zcela odlišnou, ti, co se po Únoru odmlčeli nebo odešli. Kdyby jsme o nich mluvili zbytečně hystericky, dnes patří k dobrému tónu tvrdit, že byli vlastně mnohem pokrokovější."

ŘEČENO PO LOPATĚ . . .

BUDOU PŘIHNOJOVAT KOMUNISMUS?

Přiznám bez mučení, že je to podivná otázka. Nicméně, myslím, že otázka je oprávněná a na místě. Z Londýna dochází zprávy, podle kterých velké firmy britského chemického průmyslu hodlají dodat Sovětům kompletní zařízení továrnám umělých hnojiv. Očekává se, že v polovině dubna přijede do Londýna sovětský komisař obchodu Nikolai Patolichev, aby tento

obrovský kontrakt mezi Sověty a britskými společnostmi chemického průmyslu uzavřel. Zatím se jedná o podmínkách úvěru, neboť komunisté jsou velmi ochotní zařízení koupit — ale na dlouhodobý úvěr — ovšem. V této souvislosti došla také zpráva, že S. Paul Chambers, předseda Imperial Chemical Industries, který je považován za prvního reprezentanta britských kapitalistů, byl pozván spolu se svojí ženou a dcerou na návštěvu Sovětského svazu. Tu to máme! Chruščevova teče voda do bot, neboť jeho zemědělská kolchozní

CO PÍŠÍ JINÍ

Cleveland Freedom Council, Inc., který byl v r. 1961 založen skupinou uvědomělých amerických občanů, se snaží přednáškami, publikacemi a j. informovat clevelandské občany o komunistické ideologii, komunistické podvratné činnosti, infiltrační a j. V únorovém čísle CFC Bulletinu se pod hlavičkou "Historical events to remember in February" dočítáme: "1948 — The final elimination of the democratic regime in Czechoslovakia with boldly executed Communist coup against President Beneš, and Jan Masaryk harried to his death. Result: the Cold War became a dreadful reality, which led to the final division of the world: Communist, with Moscow as a center of international conspiracy and non-Communist, with Washington as a leader of the free world."

DROBNÉ ZPRÁVY

V O'Keefe Centre se v těchto dnech scházejí milovníci klasického baletu — vystupuje tam totiž každý večer až do 2. května Národní kanadský baletní soubor. "Labutí jezero" se Samstovou a Kraulem v hlavních rolích připadá na 25. 4. a 27. 4. Vstupenky jsou od 2 dol. do 5 dol.

Federální ministerstvo dopravy oznámilo, že sportovní lodí musí mít tabulky, na kterých je vyznačeno maximální zatížení a maximální síla motoru. Neuposlechnutí tohoto nařízení může majitele stát 100 dolarů pokuty. Formuláře žádosti si naši čtenáři mohou vyžádat na adrese: Superintendent of Nautical Safety, Department of Transport, Ottawa, Ont.

Milovníci květin jsou zváni na výstavu květin a tropických rostlin, který se v těchto pořadá ve sklenících v Allan Gardens, poblíž křižovatky Carlton a Sherbourne. Skleníky, které jen hýří barvami, jsou otevřeny sedm dní v týdnu a to od 10ti hod. dop. do 5ti hod. večer. Vstupné volné. Výstavu sestavilo městské oddělení parků a rekreace za vedení komisaře G. J. Bell-a.

K oficiálnímu otevření nového Colonnade Theatre došlo dne 17. 4. Účastníky slavnosti uvítal p. Irwin Burns, ředitel podniků Colonnade. V rámci večera bylo předvedeno drama "Before Compiegne".

Krajanka Zdenka Baránková, 21, byla zvolena Královnou krásy na společenském večeru osazenstva denníku "Toronto Star". Blahopřejeme!

Někteří z našich torontských krajanů dostali min. týden dubnový výtisk bulletinu "Hlas sv. Cyrila a Metoda", který vydává Čs. katolická duchovní správa v Západním Německu. Někteří si jistě povšimli, že bulletin přinesl také zprávu o tom, že k 550. výročí Husovy smrti má být v Kostnici opraven dům, v kterém bydlel, jakož i místo, kde byl upálen.

Ředitelé metropolitního Mezinárodního ústavu prokázali našemu československému jméno velkou poctu, když předsedou ústavu zvolili krajana dr. Jana Gellera, D.F.C. Gratulujeme!

politika zkrachovala a britští magnáti chemického průmyslu ho budou tahat z louže.

Není tomu dlouho, co Chruščevův leninsko-stalinský mozek přišel na to, co sedláci všech zemí světa věděl již od pradávna: nestačí jenom něco "zvorat"; když se nehnojí tak také neroste. Chruščev proto nařídil: hnojit! Ale nebylo čím! Nyní mu britští magnáti chemického průmyslu přichází na pomoc. Čili jónými slovy budou "přihnojovali" komunismus a moc by se asi divili, kdyby jim s jejich pomocí a přihnojením na konec

REVIDOVAT I POMĚR K EXILU

Československý kulturní tisk je nyní ve znamení debat. "V Kulturním životě" se debatuje o otázce morálky mladého umění, zejména povídek a novel mladé, nadané spisovatelky J. Blažkové. A zároveň začala další debata s V. Mináčem, kterému nedávno Josef Škvorecký správně odpověděl, že "teror snobů", před nímž Mináč varoval, je ze všech terorů, jež na své kůži našlo komunistické Československo, poměrně nejméně krvavý a životu nebezpečný.

Jiná zajímavá — a ve svých důsledcích možná významnější debata — probíhá v Hospodářských novinách. Hledá odpověď na otázku, zda v dnešní hospodářské krizi stačí bojácne recepty dogmatiků, kteří tvrdí, že se vlk může nažrat a koza zůstat celá a nebo zda je nutno začít s radikální nápravou od kořene plánování a kdyby na to měla doplatit teorie — tím hůř pro teorii!

Třetí velká debata, zahájená v lednovém čísle časopisu Plamen článkem V. Medka "Verš pro Stalina" se zprvu zdála poměrně nezajímavou. Autor nadhodil otázku co si dnes počít s verši o Stalinovi, jimiž byla kdysi v dobách kultu umně protkána každá báseň a sbírka i když básník jinak básnil jen o počasí.

Na článek Plamene reagovali v Literárních novinách Jiří Gruša a F. J. Kolář a konečně v posledním čísle Literárek také dramatik Pavel Kohout, který se snaží velmi výmluvně vysvětlit proč svého času také odváděl svou povinnou básnickou daň maršálu Stalinovi.

Jak jsme však již řekli, celá debata by byla zajímavá jen pro literárního historika, kdyby Pavel Kohout při své obhajobě zároveň neotevřel otázku, která se časem stane nevyhnutelně jednou z klíčových otázek velké debaty o revizi poměru k československému demokratickému exilu. Nechme však nejprve mluvit bývalého stalinského básníka a nyní celkem sympatického revizionistického dramatika Pavla Kohouta:

Pavel Kohout ve své obhajobě popisuje své válečné zkušenosti a obrací se pak na mladšího a nezátíženého básníka Grušu řečnickou otázkou: "Pochopíš, že perspektiva socialistické revoluce se nám stala jediným východiskem?"

Po této omluvě však následuje přiznání, jaké bylo ještě nedávno v čs. tisku naprosto nemyslitelné: "Byli tu ovšem i jiní s představou zcela odlišnou, ti, co se po Únoru odmlčeli nebo odešli. Kdyby jsme o nich mluvili zbytečně hystericky, dnes patří k dobrému tónu tvrdit, že byli vlastně mnohem pokrokovější."

Netřeba říkat, že podobné neslychané přiznání nemůže dnes nechat ani revizionista v čs. tisku bez komentáře. P. Kohout se ze svízelné situace, do níž se nejprve sám vmanévroval snaží vytočit takto: "Držme se oně spolehlivé metody a suďme spor v dobových souvislostech: našim odpůrcům nešlo o vylepšení socialismu — tenhle argument se objevil až po odhalení deformací — šlo jim o restauraci kapitalismu."

Netřeba říkat, že Kohoutův nepravdivý a demagogický argument lze hravě vyvrátit a že duchů, které tu Kohout — a před ním Chruščov svými odhalenými Stalinova mnohaletého řádění a vraždění — vyvolal, se komunistické režimy nezabývá zdaleka tak snadno, jak by si přály. Otázka revize poměru k exilu je totiž na-

prsto logickým důsledkem předchozích odhalení a revizí k nimž už byly komunistické režimy nuceny historickým vývojem. Jestliže čs. režim dnes odsuzuje zločiny z dob kultu osobnosti včetně těch Stalinových zločinů, jež byly spáchány dávno před únorovým pučem a květnem 1945, zločiny, o nichž podrobně refero- val celý světový tisk a které si plně uvědomilo mnoho komunistů dávno před válkou, jestliže čs. režim dnes rovněž doznává i zločiny Zdanovovy, které mnohým po válce sloužily nebo mohly sloužit jako důkaz toho, že Stalin poválečný je na chlap ten- týž jako Stalin krvavých čistek, že je to tentýž krvavý megalomaniak, který nenechá malé prá- telské a pokorné Československo svobodně dýchat, pak zdaleka ne- může tento režim udělat tečku za revizí svých zločinů jen tím, že liknavě a s nízkou, nevelkoduš- nou polovícatostí konečně upra- ví několik náhrobních nápisů nad rakvami svých tragických a na- ivních obětí.

Nikoli, dnešní Československo nemůže neudělat logický a nevyhnutelný další krok. A změnit stejně a stejně radikálně svůj poměr ke všem živým, ke všem těm "pokrokovějším" anebo prostě prozíravějším či šlechetnějším, kteří v roce 1948 uviděli stíny šibenice roku 1952 a všech let před ním i po něm a vyvodili z toho jediný rozumný i když bolestný důsledek. Dříve či později musí nutně nadejít čas této velké a potřebné zásadní debaty, ve které ovšem argumenty o restauraci kapitalismu neobstojí v očích rozumných a nezaslepených lidí ani v prvním kole.

Turistický ruch v Praze

Nevítaná kontrola agentů z východní zóny

Zprávy o vzrůstajícím počtu západoněmeckých turistů v Československu byly nedávno doplněny informací, která ukazuje rub nově "liberálnější" linie rub nově "liberálnější" linie listu "Hlas z exilu" ze 6. dubna mají západoněmečtí návštěvníci Československa, kteří se tam chtějí setkat se svými příbuznými z východní zóny, počítat na přístě s tím, že za své návštěvy v ČSSR budou sledovány orgány východoněmecké bezpečnostní služby (SSD). Setkání Němců z obou zón na československé půdě, umožněné nedávnými cestovními ulehčeními, velmi znepokojují úřady v sovětské zóně, které požádaly prostřednictvím jejich pražského zastupitelství o pomoc. Tato pomoci se jim prý dostalo tak, že pražské úřady jim dávají nahlednout nejen do statistických údajů, ale dokonce i do hotelových seznamů západoněmeckých turistů. K tomu bylo potřeba zvýšeného počtu východoněmeckých policejních agentů v Praze, kteří sledují všechny německé návštěvníky. V jednom případě došlo tu dokonce k zatčení a odvezení do východní zóny. Jedná se o manžele Klitschke z Frankfurtu nad Mohanem, kteří pravděpodobně pocházejí z Východního Německa.

Nejnovější seznam přírodních rezervací v bezprostřední blízkosti Toronta si můžete vyžádat na adrese: The Metropolitan and Region Conservation Authority, Box 720, Woodbridge, Ont.

vedeno těžké jednání o zaplacení milionových obnosů, které jednotlivé země Spojeným Národům dluhují na nezaplacených příspěvcích. Největší částku dluhuje Sovětský svaz. Podle poslední in formace z Moskvy, sovětský diktátor Nikita Chruščev kategori-cky prohlásil: "Nezaplatíme nic". Myslím, že je možno sázet na to, že v tomhle punktu budou Sověty skutečně "držet slovo" a nie platit nebudou. Řekli jednou, že platit nebudou a jak by to vypadalo, aby dále slovo zrušili. Inu, jak se říká: Každé pravidlo má svoji vyjimku.

KDO NEPRACUJE AŽ SE NEŽENÍ

Jára Kohout

Budovatelé vybudovali báječnou věc. Sňatkové kanceláře a poradnu pro namluvy pod heslem: "Kdo nepracuje, až se nežení!" Již vyšla příručka: "Jak hledat dobrou družku, soudružku. Kniha je psaná novou gramatikou, kdy se užívá jedno n místo dvou n. Je to zásoba nahodilých temat ke konverzacím. Mezi vhodnými náměty pro milostné rozhovory jsou uvedeny: Páka dvouramenná s jedním n. Kdo převzal povinné ručení také s jedním n za rozbitá okna při deštěm v roce 1618? Kubánský důstojník Havana jako náš národohospodářský problém. Málo známá fakta o ptactvu. Jak si postavit garáž pro 6 aut. Jak se dovolat nejbližšího instalatéra. Jak jíst polévku bez lžice. Jak si namluvit toreadora. Povedené seznamování při sběru starého papíru. Jak se na starých provazcích dá sušit prádlo.

Malinovského rozkaz: "Náš člověk má milovat vojnu a ně ženu!" Jak nacytat staré paniny. (zase s jedním n) na doly. Jak se seznámí s mužem. Jak mají být kandidáti nápomocni státu. Pro nedostatek času ne-

možu tu kapitoly tady psát, ale už podle názvů jsou báječné a mnoho sňatků bude spisovatelům odměnou.

Státní sňatková kancelář má v záznamu mnoho stydlivých soudruhů, kteří nejsou schopni sami si děvče nahovořit. To prý stalinová výchova vychovála muže stydlíky. Proto se soudružky musí více napnout a pak se dílo podaří. Je stranou dovoleno, aby žena začala kdykoliv a kdekoliv rozhovor. Třeba: "Mohla bych vás pane políbit." On třeba řekne stydlivě: "Ne, soudružko, mám rozpraskané rty!" Ona řekne: "Když bude o jednu rozpraskaninu víc nebo méně, tak to nebude vadit. Bude holt to pusa zmetek!". A jednu mu vrazí. Tedy hubičku. Ještě tento rozhovor je v příručce uveden: "Slečno, bylo by možné, aby jste si mě sedla na klín?" "Ne soudružko, máš do O nohy a já bych mohla propadnout."

Není dobré aby soudruh na ulici první v životě oslovil děvče slovy: "Kolik je hodin?" Ona si hned pomyslí "No jo! Chce se ženit a ani nemá hodinky!"

AMERIKA VYČKÁVÁ

Ke stále živější válce nových čínských žalob a sovětských protizáloob nemohl americký ministr zahraničí Dean Rusk zaujmout na poslední tiskové konferenci jiné než vyčkávací stanovisko. Čínsko-sovětský rozkol působí ovšem jako brzda ve snahách o některé dohody mezi Spojenými státy a Sovětským svazem. S výjimkou dohody o konsulační výměně, kde se dosáhlo určitého pokroku, řekl Rusk, Rusové jsou příliš zaměstnáni čínským problémem, než aby se mohli o chtěli soustředit na společné americko-sovětské záležitosti. Rusk potvrdil, že Spojené státy pozorně sledují jak čínské útoky, žádající odstranění Chruščova, tak nejnovější sovětské protiútoky. Celkem zdráhavě a s výhradami prohlásil, že čínsko-sovětský rozkol nepovede v blízké budoucnosti k dramatickému vývoji.

Rusk nevysvětlil, co by pokládal za dramatický vývoj. Americký tisk, který tato komentuje čínsko-sovětský rozkol ode u dne ke dni, označuje za dramatický vývoj skoro každou zprávu o nových výpadech i z Peking, i z Moskvy. Noviny zároveň v komentářích upozorňují, že Chruščovovo postavení je neobyčejně choulostivé. Činěné mu vyčítají, že se dohodou se Spojenými státy o zastavení nukleárních pokusů změnil z komunistického revolucionáře v největšího kapitulanta všech dob. Proto jsou tyto dny — kdy spor dosahuje dalšího kulminálního bodu — sotva vhodné k úspěšným poradám s Amerikou.

V jiné době a za jiných okolností, ale ne zcela bez podoby už tu taková situace byla, právě před rokem. Tehdy počátkem července vital Suslov v Moskvě čínskou delegaci k rozhovoru, jimž se přikládala osudová důležitost pro další vývoj čínsko-sovětského sporu. Rozhovory s čínskou delegací se ještě plně nerozvinuly a Chruščov už byl

rozhodnut jednat s Harrimanem a s Haishamem o nukleární dohodě. Tak podobně i teď jsme v období, kdy se patrně připravuje konference komunistických stran světa; ale jestli Chruščov opět připravuje krůček směrem k západu, ví zatím jen Chruščov. A může trvat dlouhé měsíce, než o tom zví něco svět.

Pochopitelně bude značně záležet na tom, kdy a jak a zda vůbec se sejdě navrhovaná komunistická konference. Nejsou vyhlídky, že by se Moskva a Peking usmířily; americké noviny pokládají za pravděpodobnější úplnou roztržku. Avšak ani to nebude závěrečný, konečný akt této dramatické hry, nýbrž spíš začátek dalšího, možná posledního dějství. Komentátor Walter Lippmann v té souvislosti upozorňuje, že Mao Ce Tun giv spor s Chruščovem je ideologickou hádkou jen do určité míry, v podstatě je to spor mezi ruským imperiem a Čínou. A doslova píše: V celém světě není nebezpečnější hranice než čínsko-sovětská, která vede od Tichého oceánu až na Střední východ.

Ale na dalším vývoji čínsko-sovětského sporu nezávisí jen otázka, zda dojde k válce, kterou nadhazuje Lippmann. Závisí na něm také otázka, zda ve světě dojde k hlubokému nebo aspoň k hospodářské prosperitě. Mnohé americké návrhy, předložené Sovětskému svazu, na příklad nejnovější návrh proti rozšiřování nukleárních zbraní, mají za cíl nejen odzbrojení a mír, ale právě také úspory na zbrojních nákladech. Takto získaných finančních zdrojů lze použít ke zvyšování životní úrovně, o níž Chruščov, jak říká, usiluje. Jestliže mu vskutku na ní tolik záleží, bude musit projevit kladnější stanovisko k americkým podnětům než doposud.

Ministr Rusk výslovně prohlásil, že Spojené státy nehodlají do čínsko-sovětského sporu zasahovat. Jsou ovšem nuceny přihlížet k jeho průběhu. Boje v Laosu, ve Vietnamu, proměnlivá situace v Kambodži, to nejsou samostatné, ojedinelé jevy, nýbrž události, které mají s čínsko-sovětským sporem příčinnou souvislost. Tam, kde je ohrožena svoboda, Spojené státy musí zasáhnout — tak se nepřiměřeně jich zásahy projevují i ve sporu Moskva — Peking. To je taky důvod, proč se tolik rozvažuje americký postup třeba ve Vietnamu, kde se neřeší jen bezprostřední problém obrany proti Hočiminhovi ze severního Vietnamu, ale nad to se ještě posuzují důsledky, které americké rozhodnutí má či mohlo by mít na spor mezi Pekingem a Moskvou.

STRAŠÁK NA HRANICÍCH

Západoněmecká policie z Berlína hlásí, že byl ve východní zóně vynalezen nový způsob jak zastrašit ty, kdož by chtěli překročit hranice. Tentokrát byl na hranice postaven strašák-věrná kopie východoněmeckého pohraničního strážce se vším příslušenstvím, samozřejmě a samopalem, tentokrát jen dřevěným.

Big beat v Praze a Bratislavě

Bratislavský Lud: 'Ich oblečení a ich hudba potvrdili, že si zvolili celkom príliš havy názov. Pražská rock-and-rollová skupina Hells Devils (Pekelní diábli) vystoupila v bratislavskom Parku kultúry a oddychu s džezovou skupinou amerického basistu H. Warda. Vstupenky na tento koncert boli už niekoľko týždňov pred vystúpením vypredané. Sympatie (najmä u mladých poslucháčov) si získal spevák Reddy (vedúci súboru nám nechcel prezradiť jeho "civilné" meno, no napriek tomu sa nám ho podarilo zistiť: volá sa Vokurka), ktorý disponuje bohatým hlasovým fondom a okrem toho mal miestami dobrý vonkajší prejav. Reddy síce speval v Parku kultúry a oddychu, nemožno však povedať, že by jeho vystúpenie bolo celkom "kultúrne". Často sa dal strhnúť tak silným "vnútorným prežitím" piesní (ktoré speval po anglicky), že sa to prejavilo i v menej sympatických gestách a posunkoch.

Krise Čs. architektury

Před březnovým sjezdem architektů se v Československu objevilo několik střídavých úvah o žalostném stavu čs. architektury, jejíž výtvoř budou ještě po mnoho desetiletí smutným památníkem stalinické éry. Kulturní život se v devátém čísle rozepsal o "Dluhu architektury socialismu" a konstatuje: "Když začnem vyhodnocovat kvalitativní úroveň naší výstavby, nemůžeme být než znepokojeni. Naše architektonická tvorba v světovém průřezu zdaleka neodpovídá celkové technické, hospodářské a kulturní vyspělosti naší společnosti... Co do kulturní úrovně architektonické promyšlenosti a tvořivé ušlechtilosti nás předstihuje řada hospodářsky méně vyvinutých zemí, nebo zemí, jejichž architekti získali v období republiky i později odborné vzdělání na našich fakultách architektury."

Stejně skličující zjištění se ozvala v debatě pražského rozhlasu o architektuře: "Ze úrovně naší současné architektury silně pokulhává za světovým vývojem, není žádným tajemstvím. Myslím si totiž, co si myslí tisíce lidí, kteří se právě vracejí od Černého moře, že bychom se tam měli jet podívat, jak se tam staví. Naše architektura zatím trpí nesmírnou uniformitou a velice nízkou úrovní... Po tvůrčí stránce, po stránce kapacity a urbanismu se staví naprosto bezvýrazná, nekoncepční, nekulturní sídliště, nekulturní domy... Tím to směrem nelze dále pokračovat."

ZAJÍMAVOSTI

Ministr občanství a imigrace, Hon. R. Tremblay, prohlásil po svém návratu z Dálného východu, že Kanada usnadní přistěhování techniků a jiných odborných pracovníků z Japonska a z Hong Kongu. Dále má být urychleno vyřizování t. zv. sponzorovaných žádostí. Z kanadských pasů má zmizet označení "naturalizovaný kanadský občan" a bude tam jen "kanadský občan".

*

Biskup makedonské ortodoxní církve v Kanadě Rev. K. Stoyanovský položil min. týden základní kámen ke stavbě nového kostela v Leaside. Kostel má stát 400.000 dolarů a má být duchovním střediskem asi 35.000 občanů makedonského původu v oblasti metropolitního Toronta. Při kostele bude také rozsáhlé museum a knihovna.

Z RADY ŽEN SVOBODNÉHO ČESKOSLOVENSKA

Děkujeme všem přátelům, kteří o Vánocích 1963 jamatovali svým darem na našestará a nemocné československé uprchlíky v Německu a Rakousku.

Byly jsme potěšeny štědrosti krajanů veřejnosti — přijetím našich vánočních listků. Z darů nám bylo umožněno poslati k Vánocům těm nejpotřebnějším DM 8.800.—. Pomohly jsme zmírniti bídu a dělati trochu radosti těm, z nichž mnozí prožívali šestnácté Vánoce v exilu bez domova a bez přátel.

Máme v Německu v evidenci 4.470 československých uprchlíků a z tohoto počtu je 1.050 starých a nemocných, kteří nemohou vyemigrovati do svobodného světa. Snažíme se ze všech svých sil pomoci těmto našim krajanům — exulantům nejen o vánočních svátcích, ale a během roku.

Obdržely jsme již desítky děkovných dopisů, které jsou psány třesoucí rukou starého a nemocného čs. exulanta, který Vám děkuje nejen za hmotnou podporu, ale i morální.

Mezi děkovnými dopisy je i řada těch, kteří utekli do Německa v posledních měsících přímo z československých věznic. Pomohli jsme i těmto lidem.

Vypisujeme úryvky jen z několika děkovných dopisů a ostatní uveřejníme v našem oběžníku.

"... už výše tři roky sa tu v nemocnici nachádzam. Predtým som bol výše osem rokov chorý na otvorenu tuberkulosu. Vašou pomocou si môžem zakúpiť čerstvé ovocie a iné potrebné veci. Zvlášť cez vianočné sviatky je nám chorým veľmi smutno pri spomienke na vlast a rodinu doma. Je nám treba mať len dobré nervy, aby sme ľahšie mohli prekonať všetky útrapy a starosti exilného života... J. S."

"Vaše podpora nám hodne pomohla. Jsem v emigraci od roku 1948. Asi po čtrnácti měsících lágrového života onemocněl jsem koncem roku 1949 tuberkulosou plíc a tím bylo po emigraci do svobodného světa. Byl jsem 2x operovaný. Posílili jste nás v vědomí, že nejsme zapomenuti a opuštěni... J. P."

"Jsem starý a nemocný. Rád bych Vám poděkoval za to, že na nás nezapomínáte, a že jste s myšlenkami u nás v Německu. Jak T. G. Masaryk jednou řekl: "Budu bydlet nahoře (na Hradčanech), ale moje srdce bude tady u Vás dole! "Tak i Vy bydlíte tam nahoře (ve svobodné Americe), ale Vaše srdce je tady u nás, dole! Jak Vám mám poděkovat? Říkám jen toto, nejsem tady jako Němec, jsem tady jako ČECH a ČEchem zůstanu!... V. S."

"... po likvidaci tábora Válka u Norimberku jsem v chudobinci u Berchtesgaden, kde nás překvapila zima a mráz 16°. Máme zde hodně sněhu, protože se neodklízí. A tak jen prošlapané cestičky nás spojují, ale jinak jsme jako odříznuti od světa. Ba, i takový pobyt ovšem je pro staré a nemocné lidi prvním dobrodiním, jestliže nemá kde by hlavu skryl. Děkujeme Bohu, že přece ještě existují dobrodinci, kteří mají snahu pomoci něsti druhému jeho tíhu života... J. P."

"... Som 79 ročný a žijem už od roku 1949 v exilu. Tiež som už mesiace veľmi chorý, bol som aj operovaný. Spravili ste mi s tou pomocou veľkú radosť a ďakujem ešte raz moc krát za všetko... E. B."

"... Letos budu mít 64 let. Rychle ubíhají léta života. Čím je člověk starší tím více se ozývá v srdci touha po manželce,

dětech, vnučích, po rodné vesnici, po milém kostelíčku tam u nás doma, za železnou oponou. Útěchou je mi, když mi deerka, která je učitelkou, napíše: "Tatinku, buď kdikdný. Ani já ani V. s A. jsme se neodcizili přes všechny těžkosti, které se nám kládou v cestu Tvoji výchově... "Nech Bůh nás všechny silí, abychom trpělivě nesli svůj osud... J. K."

Z výňatků dopisů čtete jakou jsme udělali radost a cítíte vděčnost lidí stejné krve. Přijměte ještě jednou od nás upřímný projev vděčnosti za Vaši štědrost. Jsme přesvědčeni, že i v budoucnosti budete s námi spolupracovat pro zmírnění bídy a nouze našich československých exulantů, a v naší práci za opětne svobodné Československo.

Laskavě změnit takto:
(pro vystěhovalce)

PRAHA - TORONTO
\$ 259.90

AIR & OCEAN
TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,
Notář.

PROCK INSURANCE AGENCY

124 PANDORA CIRCLE
SCARBORO, ONT.

AXminster 3-7916

AUTO - POŽAR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

NOVÉ KOŽICHY
NA MIRU, PRE-
MODELOVÁNÍ
Zboží se zárukou
Odborné opravy

Frank Pech

238 KING ST. E., HAMILTON,
Ontario - Tel.: JA. 2-8925

Yaroslav Huber

ADVOKÁT a NOTÁŘ

347. BAY STREET

Suite 210

Tels.: EMpire 8-5536 - 927-1196

Toronto 1

ČESKÁ CUKRARNA
V HAMILTONE
doporučuje

videcké dorty
mandlové a oříškové,
české punčové dorty
a výborné zákusky

JOE'S

BAKERY & COFFEE SHOP
313 KING ST. E. — JA. 9-2323
● Navštivte naši kavárnu ●

VEŠKERÉ INFORMACE SPOJENÉ S PRODEJEM,
ANEBO KOUPI DOMU, JAKOŽ I OPATŘENÍ MORT-
GAGES, VÁM NEZÁVAZNĚ PODÁ

PANÍ V. KLÍMOVÁ

Spolupracuje s Isobel Campbell Realtor

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
volejte: 485-0445 nebo HU. 1-0974

STEJNÝ VÝCVIK PRO PSY

A — MUŽE

22 letá Sylvana Genari, cvičitelka psů, koček a jině domácí havěti, je přesvědčena, že stejné metody platí pro psy i pro muže:

1. Chceš-li on něčeho, buď k nim milá.
2. Plácnout psa je skoro stejně netaktické jako plácnout snoubence.
3. Vzhledem k tomu, že muži i psi jsou velmi jednoduchá stvoření, doporučuje se požívat pokud možno stejných gest a slov.
4. Nedoporučuje se pouštět psy z dohledu. Totéž platí o mužích.

ÚVAHA FERDINANDA PEROUTKY

Pokračujeme v úvaze, co ostatní svět a co revisionisté mohou očekávat od toho, jestliže komunismus se "vrátí k Leninovi", jak zní nynější heslo. Je jisto, že evropský komunismus se vyvíjí k mírnějším formám, než jaké byly známy pod jménem stalinismus. Naprosto není jisto, zda jsou to leninské prvky, jež jsou tu rozvíjeny.

Jedním z revisionistických hesel je demokratisace. Co lze nalézt v Leninovi ve prospěch demokratisace? Snad lze nalézt, že není významným učitelem demokratisace a decentralisace, kteréto dvě věci obyčejně chodí pospolu. Zbývá otázka, proč není.

Opět se musíme vrátit do zvláštních podmínek místa a času, v nichž Lenin vytvářel svou nauku. Bylo to v Rusku a bylo to za carismu, kdy dlouho žádná jiná politická činnost pro reformu nebyla možná než spiknutí a revoluce. Všechny hlavní Leninovy myšlenky jsou z té doby. Jak jsme už připustili, revoluční spiknutí nemůže být demokratické, musí být tajnostkářské. Lenin sepsal velmi jasná pravidla pro revoluční skupinu, jejímž cílem je zmocnit se vlády. Revisionista, demokratisátor s nesházením tu bude hledat, čím by se potěšil.

Jak by se byl Lenin vyvíjel později, je věc dohadů, a Chruščov a Mao-Ce-Tung každý hádá něco jiného. Mao-Ce-Tung v podstatě praví, že by se byl nevyvíjel vůbec. Klasický Lenin je vůdce úzké, tajné, bojovné, teroristické skupiny, jejíž vedení, soustředěné v jednom muži, rozhoduje absolutisticky. Dnešní problémy evropského komunismu vznikají, mimo jiné, z toho, že komunistická strana, i když už po vítězné revoluci vládne nad státem a jeho hospodářstvím a nad všemi občany, v mnohém podporuje původní formu spiklenecké skupiny, jak ji načrtl Lenin ve svých spisech o revoluční taktice a jak ji přísně vyžadoval. Revoluční vůdce, pronásledovaný žandarmi, zajistě před volbami nemůže putovat zemí, nabízet veřejně svůj program a vybízet občany, aby ho volili. Komunistické strany podržely základní spikleneckou nechuť k volbám. Vše, co je nyní v komunistických státech nazýváno volbami, znamená jen tolik, že ústřední výbor jmenuje toho nebo onoho muže a vezme občanům každou možnost, aby hlasovali pro někoho jiného. Nelze nalézt v Leninovi jakýkoli náznak, že by to považoval za neslušný a zaoštalý způsob. V klasickém Leninovi lze nalézt jen věty jako: "Podmínky vyžadují úplné tajnosti naší práce" nebo: "Široká demokracie není nic více než neúčinná a škodlivá hračka". To jsou britké výroky, k nimž nelze v Leninovi nalézt významnou protiváhu. Jeho komunistická strana byla velmi výběravý systém, založený výlučně na cvičených revolucionářích. Nikdy mu nezáleželo na početnosti komunistické strany. Nejdříve, příliš velký počet členů komunistické strany by byl překážel tajné spiklenecké činnosti, později by byl překážel diktatuře, již Lenin považoval za nezbytnou v Rusku. Lenin neměl v sobě dávku skromnosti, již je třeba, aby politik trpělivě vyčkával, až většina pochopí jeho zásady. Rekl později, že našel moc ležet na ulici a zdvihl ji. To znamená, že odhalil, co má, ale tvrdá a odhodlaná skupina za určitých podmínek svede proti měkkému a nerozhodnému celku obyvatelstva.

Když Leonu Trockému jednou namítli, že v Německu nevypukne revoluce, poněvadž tu ve volbách velká většina hlasuje pro demokracii, zeptal se: "To počítáte také tehdy?" To je možno pokládat za typický leninský výrok. Ti, kdo mluvili o demokratické většině v Německu, vskutku počítali také tehdy. Tehdy a všechny fyzicky slabé a všechny bázlivé a všechny ty, kdo nejsou ochotni jít bo-

jovat na ulici a stavět barikády a dobývat jiné barikády, nýbrž čekají, až jak to dopadne, a jen někdy poodhrnou začlen v okně, aby viděli, co se děje. Také všechny ty, kdo prý si nechtějí pospíchat ruce politickým bojem. Tak nalezl Lenin moc ležet na ulici — když tehdy se divaly.

Později italský fašista vynalezl výraz "technická revoluce". To je taková revoluce, v níž jedna odhodlaná skupina nečeká na souhlas většiny ani se po něm neptá, nýbrž, obsadiv všechny hlavní budovy a úřady ve velkých městech, zmocní se vlády v zemi. Taková technická revoluce byla podstatou leninské nauky. Leninismus se narodil s opovržením k většině. Pravá leninská tradice je tradice menšiny, malá, ale disciplinovaná komunistická strana a vláda úzké vedoucí skupiny nad touto malou stranou. Pokud toho se týká, komunistické strany nemusejí volat po návratu k leninismu: nikdy jej neopustily.

Leninismus je zejména odborná nauka o dobývání moci a o pravidlech zuřivě občanské války. Moci se nedobývá demokraticky: to je jasný smysl Leninovy nauky. Ty komunistické strany, které teprve chtějí dobýt moci, pravděpodobně mohou nalézt mnohé poučení v Leninovi. Daleko méně, často jsme v pokušení říci, že téměř nic, leninismus praví o tom, co třeba dělat; když moci už bylo dobyto.

Hnutí, které zvítězilo "technickou revolucí", snadno je sváděno k tomu, aby dlouho potom "technicky" vládlo: pomocí policie, která má obsazeny hlavní posíle a která má všechny branné. "Technická revoluce" dosadí své hrdiny do všech úřadů a svěří jim všechno rozhodování. Obtíže vznikají, když tito hrdinové jednoho boje, tito odborníci v ničem jiném než ve věrnosti revoluci, mají pak rozhodovat složité problémy vládní a hospodářské.

Zdá se, že revisionisté se připojili k hlásání "návratu k Leninovi" s tou neurčitou nadějí, že by to mohlo znamenat návrat k jakési demokracii v komunismu. Avšak Leninovi schází jakákoli filosofická základna demokracie. Demokracie může být jen ten, kdo si aspoň poněkud váží úsudku prostého člověka a věří, že přes všechny možné omyly na konec přece celek lidstva, celek národa, celek obce dá se správnou cestou. Málo myslitelů se odlišuje od této demokratické víry tak ostře jako Lenin. On posuzoval všechno se stanoviska revoluce, a poněvadž nalézal jen málo tak vášnivých revolucionářů jako byl sám, viděl svět jako projev trapné nedokonalosti. Buržoasie a střední třídy musejí ovšem být zničeny, v nich není žádné moudrosti ani užlechtilosti. Témeř všichni slavní starí filosofové, jeden za druhým, jsou tajní a zchytralí agenti buržoasie, jak to Lenin viděl. Socialisté jiných odstínů, než byl jeho, jsou prostí zrádci. Tu by ještě zbývala masa prostého lidu, aby na ní byla založena demokracie. Avšak právě tu Lenin zasadil poslední ránu demokratické ideji. Jeho režim se nazýval "vládou dělníků a sedláků", ale od samého začátku mohlo být zřejmé, že je to značně falešný název. Za prvé, tajně bylo určeno, že v koalici dělníků a sedláků průmysloví dělníci budou vládnout nad sedláky, poněvadž jsou moudřejší a cílevědomější. Za druhé, tajně bylo určeno, že mladost a cílevědomost průmyslových dělníků sama nestojí za mnoho, a že také tento pán nad sedláky musí dostat svého pána. Neboť dělnická třída je "netečná, liná, dřímající, nevědomá svého prospěchu", jak Lenin soudil. "Strana se nesmí stát ocasem spontánního dělnického hnutí", pravil Lenin. Vskutku se nestala, nýbrž dělnické hnutí se stalo ocasem strany a vlády. Když Lenin takto nepřívětivě posoudil dělnickou třídu, poslední theoretická možnost de-

mokracie byla vyloučena. Neboť, na jedné straně, demokracie je vláda lidu, a, na druhé straně, není lidu tak moudrého, aby byl schopen vládnout. Někdo jiný musí vládnout: strana a vláda, složená z profesionálních revolucionářů, z hrdinů technické revoluce nebo z těch, kteří by byli hrdiny, kdyby ještě jednou doslo k boji. Ti, kdo hledají demokratické elementy v Leninovi, neměli by zapomínat, že se rozešel a menseviki právě pro jejich nalehání, aby strana byla založena na demokratické základně. Nic takového, pravil Lenin, strana bude skupina pečlivě vybraných lidí. Tu zatvřelý partikrataristokrát dospívá k stejné zatvřelému aristokratismu, k aristokratismu revoluce.

Po celý svůj život Lenin vedl zuřivou občanskou válku, o ní mysli a psal. Jeho nejjasnější, nejméně pochybné dědictví jsou pravidla poučení o nevyhnutelnosti teroru. "Bez teroru bychom byli nevydrželi dva dny", pravil Lenin. Málo vyslovného poučení najde v něm pozdější komunistická společnost, která by snad chtěla žít bez teroru. Terorizovat nelze bez nenávisi. Vskutku Lenin je nezapomenutelný učitel nenávisi, proti tomu všechna jeho ostatní poučení jsou bláta. Význačná hrubost komunistických polemik byla čistá Leninova tradice. Návrat k Leninovi může také znamenat nepřiznat žádnému odpůrci počestnost a dobrý úmysl. Všechny velké nadávky proti tomu, kdo nesouhlasí, pocházejí od Lenina. Také všechna krutost proti tomu, kdo nesouhlasí. "Jestliže s námi nesouhlasíte, dovolte, abychom vás za to postavili ke zdi", pravil Lenin. Úplný návrat k Leninovi by se neobešel bez návratu k úplné nesnášlivosti. "Nestoji ani za to dělat rozdíly mezi našimi odpůrci", pravil Lenin. To jest: nestoji za to dělat rozdíly mezi agentem carské tajné policie a demokratem, mezi kapitalistou a vůdcem dělnických odborů, jestliže s námi nesouhlasí, mezi kozáckým generálem a socialistou jiného než komunistického směru. Ztotožnit se s absolutní pravdou a nenávidět všechno ostatní s dobrým svědomím: kdo chce, může v tom vidět návrat k Leninovi a může hojně citovat z jeho spisů. Lze číst v Leninovi, že revoluci je dovolena každá lež, klam a násilí.

Lenin žil svůj vlastní život a, zanechav všechno poučení v tom, jako dobývat moci, zanechal velmi málo poučení o tom, co dělat, když moci už bylo dobyto. To všechno cítí nyní Chruščov. Hlásaje ovšem také návrat k Leninovi, opatrně zároveň praví, že starí komunističtí vůdce nemohli předvídat budoucí situace a že je třeba udělat rok nebo dva nad Lenina a brát zřetel k "specifickým podmínkám času, v němž žijeme". Pravda nad tím vším je tato: evropský komunismus ve svém dnešním stadiu hledá větší mírnost, než jakou ukazoval v minulosti; hledá tradici této větší mírnosti, ale nemá ji. Tato tradice musí být teprve vytvořena přítomným myšlením a úsilím.

Mezinárodní ústav vede dnes ředitelský výbor, v němž jsou: Hon. President — senátor David Croll, Q. C., Immediate Past President — T. M. West, President — John Gellner, Vice-Presidents — Coulter Deacon a R. Hausmann, Secretary — Mrs. Margaret Campbell, Q. C., Treasurer — L. Besler a Executive Director — H. C. Forbell. Ředitelkou "skupinových služeb" zůstává Mrs. Nell West. Adresa ústavu: 709 College St.

● V předměstí norského města Bergenu vznikly celé čtvrti rodinných domků, jež se navzájem podobají jako vejce vejci. Děti si velmi často pletou své domovy a proto nyní na každých dvířích domku, kde mají malé děti, byla umístěna fotografie maminky, aby děti poznaly, že jsou opravdu doma.

MOSKVA PÁLÍ DOKUMENTY

(Dokončení se str. 1)

také osm čínských komunistů; dva z nich prý byli dopisovateli pekingských novin. Spor Moskva — Peking se prebojával i na brazilské půdě. A u vesla, to jest u Goularta, byli v oblíbení Čiňani a ne Rusové. Goulartova porážka znamená porážku komunistů vůbec, ale pekingského režimu především. Za dané současné situace mezi Moskvou a Pekingem je to vývoj, který není Kremlu proti srsti, ať už říká moskevský rozhlas cokoli.

Čistka sama poslala za mříže několik tisíc komunistů — podle některých novin sedm tisíc. Na venkově bylo odhaleno několik buněk, vybavených zbraněmi, propagandním materiálem a značnými částkami peněz. Vůdce revoluce žádají, aby byli ze sněmovny odstraněni komunističtí nebo komunistům naklonění poslanci a z odborových organizací aby byli vyloučeni komunističtí funkcionáři, kteří nebyli zvoleni, nýbrž dosazení Goulartem. Žádají, aby byly postaveny před soud tři tisíce námořníků, kteří se v polovině března vzbouřili a proti nimž se na rozkaz Goulartův nesmělo zakročit. Mu si se vyčistit státní administrativa, kterou Goulart prospíkoval komunistickými úředníky. Ale sebe delší výčet současných opatření proti komunistům a jejich spolupracovníkům pokulhává za skutečnosti, jakou Goulart a komunisté v Brazílii vytvořili. Vždyť je tomu ani ne dvacet dní, co na stotisícovém projevu v Riu Goulart a jeho příbuzný, po slanece Brízola, volali pro zrušení ústavy, rozpuštění sněmovny a vytvoření nové sněmovny, která měla být parlamentem rolníků, dělníků, poddůstojníků a vlasteneckých důstojníků. Takto hořčil o ústavě a parlamentu Goulart, který přísahal, že bude chránit ústavu a demokratickou formu vlády.

Opatření, k nimž vůdce brazilské revoluce proti Goulartovi a proti komunistům sahají, jsou zcela odůvodněna. Ale komunismus není jediný problém Brazílie. Stejně veliký je problém inflace. Goulart ani ne ve třech letech proměnil hospodářské mo-

nosti bohaté země v hospodářskou krizi, kterou nebude možno odstranit bez spolupráce obyvatelstva a bez tuhého režimu střídmosti v celém brazilském životě. To je ovšem nepopulární cesta, která vyžaduje kázeň a odříkání od všech vrstev národa. Komunisté se budou snažit využívat úsporných opatření k tažení proti vládě, ale po nynější čistce už nebudou mít tak značný vliv a takovou moc, jakou jim popřával Goulart. Cesta k hospodářskému ozdravení bude otevřena a při rozumné správě vládních věcí to může být cesta poměrně krátká.

• John Gregor •

Dovoluje si oznámiti, že opět provádí veškerý Plumbing Heating, opravy a nové práce, pod firmou

QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY

Volajte LE 3-8396

L. LUNSKÝ, OPTIK

Brohličky očí -
Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Hovoříme česky

470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

EVROPSKÁ LÉKARNA

posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

POŽÁDAL JSTE UŽ

IVY

O SVÉ ČÍSLO SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ?

Vaše vláda přikročila k vydávání Průkazek s číslem sociálního pojištění (Social Insurance Number Cards), které nahradí dosavadní čísla pojištění v nezaměstnanosti. Nová čísla pomohou vládě při administraci pojištění v nezaměstnanosti a umožní využití nejmodernějších kancelářských metod k vyšší dokonalosti; také další jiné sociální výhody, jako na př. připravované pensijní plány, budou mít užitek z nového systému.

Z těchto důvodů jste žádáni, abyste vyplnili žádost o své Číslo Sociálního Pojištění, a to i tehdy nepřispíváte-li do pojištění v nezaměstnanosti.

JSTE - LI ZAMĚSTNANEC, dostanete formulář žádosti od svého zaměstnavatele. Vyplňte

jej a vraťte jej zaměstnavateli bez prodlení.

JSTE BEZ PRÁCE a dostáváte-li podporu z pojištění, vyplňte formulář žádosti při nejbližší návštěvě kanceláře U.I.C. (Unemployment Insurance Commission) nebo zašlete vyplněnou žádost poštou.

V případě že Jste dosud nepožádali, učinite následující: JSTE - LI ZAMĚSTNAVATELEM zapsaným v Komisi, dostanete formulář žádosti od Komise. Nejste-li registrovaný v Komisi, spojte se s nejbližší kanceláří U.I.C., která Vám pošle formulář poštou. Rozdejte žádost svým zaměstnancům, dohlédněte, aby byli řádně vyplněni a vraťte je hromadně, ne jednotlivě, Komisi.

VYPLŇTE FORMULÁŘ ŽÁDOSTI BEZ ODKLADU

UNEEMPLOYMENT INSURANCE COMMISSION

OTTAWA